

PEERREVIEW
31 MEI & 1 JUNI 2021

PEERREVIEW
PROFESSIONELE BACHELOR
VROEDKUNDE

erasmus
HOGESCHOOL BRUSSEL

Datum bezoek
31 mei & 1 juni 2021

Panelleden

Serena Debonnet	Nationaal BFHI coördinator FOD Volksgezondheid, Lactatiekundige IBCLC-Vroedvrouw, voorzitter
Marie Simonart	Hoofdvroedvrouw, Regionaal ziekenhuis Heilig Hart te Leuven, lid
Moenie Van Der Kleyn	Director of Institute for Midwifery, university of applied sciences FH Joanneum, Graz, Oostenrijk, lid
Denis Selin	Student Hotelmanagement EhB 2de bachelor, student lid

Secretaris
Véronique Vandenbossche adviseur kwaliteitsborging, Erasmushogeschool Brussel

BEOORDELING

Het peerreview panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding **Professionele Bachelor Vroedkunde** als VOLDOENDE.

Dit geldt zowel voor het reguliere traject als het traject voor de werkstudenten (flextraject). Daarenboven stelt het panel vast dat het opleidingsprogramma van de opleiding Vroedkunde aan de Erasmushogeschool Brussel voldoet aan de vereisten vastgelegd in de Europese richtlijn 2005/36/EG.

Het panel sprak met een zeer enthousiast team lectoren die op een warme en coachende manier omgaan met hun studenten. Het panel heeft ter voorbereiding van het tweedaags bezoek een kritische reflectie en een opleidingsplan ontvangen dat degelijk onderbouwd en zelfkritisch was. Het panel waardeert het geleverde werk en kon goed voorbereid starten aan het tweedaags online bezoek.

Het panel was gecharmeerd door de onderscheidende visie en missie van de opleiding. Vooral het concept van de beroepsidentiteit is uniek binnen Vlaanderen en is rijk als concept. Hoewel de missie en visie tot stand zijn gekomen met de relevante stakeholders van de opleiding, merkt het panel dat de opleiding nog een belangrijk werkpunt heeft in het uitdragen van missie en visie doorheen de hele opleiding (leerresultaten, curriculum, leeromgeving, evaluatiebeleid) en bij de stakeholders. Het panel heeft ook een warm menselijk contact gevoeld in de opleiding en suggereert om dit mee op te nemen in de visie en missie.

De opleiding heeft een helder gestructureerd curriculum met horizontale en verticale leerlijnen en biedt een regulier traject aan voor voltijdse studenten en een flexibel traject voor werkstudenten. Het panel was onder de indruk van de interprofessionele samenwerkingen met andere opleidingen tijdens projecten en simulaties. Ruimte voor verbetering ziet het panel nog voor het vanuit de buik laten leven van de visie binnen de opleiding zoals met betrekking tot de grootstedelijkheid en de interculturaliteit. Het panel miste diversiteit bij de gesprekspartners tijdens de tweedaagse, in de promotie op de website en in de samenstelling van het lectorenteam. Het panel is vol bewondering over de mooie groei die de opleiding maakte rond mobiele diploma's en internationalisering. Het PWO onderzoek ontwikkeld binnen het onderzoekscentrum 'Brussels Integrated Care' vindt zijn inbedding in het curriculum via de bachelorproeven, projecten, stages en casuïstiek. Studenten en lectoren zijn doordrongen van de principes van *evidence based* handelen.

Tussen 2016 en -21 kent de opleiding een stijging in de inschrijvingscijfers en een lichte daling in het marktpercentage. Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding via de studiebegeleiding, taalondersteuning en het evaluatiebeleid kansen geeft aan studenten. De doorstroom is laag; één derde van de studenten behaalt het diploma.

Wat betreft de leeromgeving stelt het panel vast dat de studenten kunnen rekenen op een enthousiast, deskundig, sterk didactisch onderlegd en vooral menselijk warm lectorenteam, de state of art infrastructuur voor simulatie-onderwijs met high en low fidelity materiaal, een studielandschap, een (online)bibliotheek met recente wetenschappelijke vakliteratuur, een goed gestructureerd online leerplatform en goed uitgewerkt (online)leermateriaal. Wel stelt het panel vast dat er verbetering mogelijk is in de overlap tussen de vakken, de aanschaf van dure handboeken die weinig gebruikt worden, het lesmateriaal van gastlectoren en in een

gestroomlijnde communicatie met het werkveld. De panelleden waren onder de indruk van de samenwerking die de opleiding heeft opgezet met het werkveld voor stages, simulatie-onderwijs en de bachelorproeven. Groeimarge is er nog in die samenwerking door het betrekken van meer diverse werkveldpartners en door hen structureler en breder te betrekken. Meermaals heeft het panel vastgesteld dat de opleiding zeer kwaliteitsgericht is. Zo zijn het kwaliteitsproces voor de bewaking van het leermateriaal qua vorm, taal en inhoud en dat van het proces en product van de bachelorproef voorbeelden van beste praktijken.

Het panel ziet nog uitdagingen voor de verdere implementatie van blended onderwijs. Er is nood aan een visie aan blended onderwijs na de pandemie, nood aan didactische en technologische professionalisering en infrastructuur die de nieuwe vormen van onderwijs ondersteunen. De opleiding is zich hier bewust van en is bezig met de eerste denkoefeningen. Het peerreview panel heeft het volste vertrouwen dat ook hier de opleiding stappen zal zetten als ze kijkt naar het afgelegde parcours van de opleiding met betrekking tot de werkvormenmix en de ontwikkeling van leermateriaal. Het panel heeft vastgesteld dat het team samen met de onderwijsondersteuner reflecteert over wat wel/niet werkt voor de studenten en bijstuurt waar nodig.

De opleiding heeft een goed doordacht evaluatiebeleid dat gedragen is door het hele team. Het team hanteert dezelfde breekpunten, is transparant in zijn evaluatie naar studenten toe door veel oefenkansen en feedback te bieden, zet in op groei door herkansingen bij vaardigheidsexamens en legt de lat hoog bij de eindevaluatie. Het werkveld heeft een substantiële bijdrage bij de evaluatie van het eindniveau door het aanleveren van onderwerpen voor de bachelorproef, het zetelen in de jury bij verdediging van deze proef en door de studenten mee te beoordelen bij de eindstage. De validiteit en betrouwbaarheid van de evaluatie bewaakt de opleiding ondermeer via de intercollegiale toetscommissie.

De panelleden van de peerreview zijn ervan overtuigd dat de afstuderende beginnende professionals voldoen aan wat het werkveld verwacht van een startende vroedvrouw. De opleiding bewaakt en realiseert de vereisten van de Europese richtlijn (2005/36/EG). Het panel merkt op dat de rol van de vroedvrouw de laatste jaren verandert van een assistent van de gynaecoloog naar een autonome zorgprofessional. Het is belangrijk dat de opleiding de studenten hierop voldoende voorbereidt en dus meer oefenkansen voorziet in de praktijk van de eerstelijnszorg. Dit zal afgestudeerde studenten meer zelfvertrouwen geven om te kandideren op de vele vacatures in Brussel bij de eerstelijnszorg.

ACHTERGROND

DOEL PEERREVIEW

De peerreview bestaat uit een bezoek van een onafhankelijk panel van externe experten aan een opleiding. Via een gesprek met de opleiding gaat het panel de kwaliteit van de opleiding na. Indien noodzakelijk kan het peerreview panel een signaal geven aan het bestuur dat de kwaliteit van de opleiding niet aan de maat is en een herstelplan moet opgemaakt worden.

INHOUD RAPPORT

Dit rapport is opgebouwd volgens de fasen in het onderwijsproces zoals het aan EhB is vormgegeven. Via zes brede vragen wordt de kwaliteit per fase nagegaan. Deze brede vragen zijn een specifieke vertaling van de kwaliteitskenmerken uit de Codex Hoger Onderwijs en de European Standards and Guidelines die focus hebben op onderwijs.

Figuur 1: Onderwijsproces EhB en brede vragen peerreview

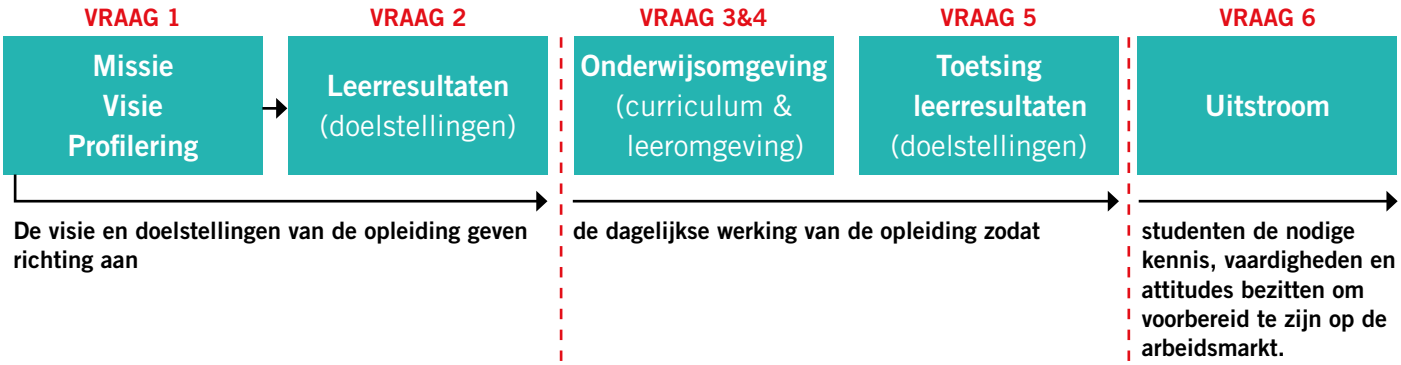

Dit rapport is een weerslag van sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten per brede vraag.

- **Sterktes** verwijzen naar goede praktijken en/of best practices in de opleiding.
- **Verbeterpunten** zijn aandachtspunten die prioritair bijgestuurd moeten worden om de nodige kwaliteit in de opleiding te bekomen of te verzekeren.
- **Aanbevelingen** zijn suggesties of ideeën van het panel om sterktes verder uit te werken of adviezen om bepaalde aspecten in de opleiding te versterken.

De sterktes, verbeterpunten en aandachtspunten worden weergegeven als opsommingen die elk voor zich spreken. De opleiding kan met de verbeterpunten en aanbevelingen meteen aan de slag en krijgt tegelijkertijd bevestiging van de goede praktijken.

1 Codex Hoger Onderwijs, Hoofdstuk 9/1, Afdeling 1, Art. II. 170/1

2 European Standards and Guideline for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG 2015)

BEOORDELING

Het panel geeft een eindoordeel over het geheel van de zes brede vragen en voor de gehele opleiding. Indien van toepassing, geeft het panel per afstudeerrichting of variant van de opleiding een eindbeoordeling.

Met een **voldoende** beoordeling bevestigt het panel dat de kwaliteit in de opleiding voldoet aan de gestelde maatschappelijke en internationale verwachtingen. De kwaliteit kan d.m.v. de toelichting bij de brede vragen worden aangetoond.

Met een **onvoldoende** beoordeling geeft het peerreview panel een signaal aan het hogeschoolbestuur dat dringende actie noodzakelijk is om de basiskwaliteit op één of meerdere vragen te garanderen. Een onvoldoende dient door het panel omstandig onderbouwd te worden.

ONDERBOUWING D.M.V. DE ZES BREDE VRAGEN

1. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN HELDERE, ACTUELE EN GEDRAGEN MISSIE, VISIE EN PROFILERING?

STERKTES

De visie en missie van de opleiding Vroedkunde aan EhB stelt volgende begrippen centraal:

- Kritische, competente vroedvrouwen met een maatschappelijk engagement
- Het opnemen van de advocay rol voor moeder, baby en omringend netwerk
- Evidence based
- Woman-centered care
- Beroepsidentiteit binnen een grootstedelijke en internationale context

Het peerreview panel wil een sterke waardering uitdrukken voor de duidelijke missie en de visie. Het is richtinggevend zoals dat moet voor een visie en missie en is geënt op de nieuwe tendensen. Het opleidingshoofd gaf tijdens de gesprekken aan dat de input onder meer kwam van internationale congressen in 2016 georganiseerd door European Midwifery Association (EMA) en International Confederation of Midwives (ICM). Wat het panel zeker vernieuwend vindt is het geniale (!) concept van de beroepsidentiteit. Dit concept laten leven in de opleiding en deze identiteit uitbouwen bij elke student, met aandacht voor het cultuur sensitieve, is echt wel onderscheidend ten opzichte van andere opleidingen vroedkunde. Het panel heeft opgemerkt dat de opleiding sterk de vinger aan de pols houdt van de internationale tendensen en breder denkt dan het louter wettelijke. Dit is een sterkte.
Tijdens de gesprekken stelde het panel vast dat de missie en visie tot stand kwam in overleg met de stakeholders. Lectoren gaven aan dat ze lang gediscussieerd hebben over woman-centered care versus family-centered care. Daarna heeft de opleiding het voorgelegd aan de studentenvertegenwoordigers in de opleidingscommissie. Het verder finetunen met het werkveld gebeurde op de mentorendagen. Het peerreview panel oordeelt dat de structuur van overleg met de stakeholders om dan tot besluitvorming te komen mooi in elkaar zit (opleidingscommissie- mentorendagen- teamvergaderingen- departementsraad…). In een opleidingscommissie zitten studenten en lectoren samen om bijvoorbeeld de opleidingsorganisatie, de planning (van de examens), de feedback van de studentenenquête of focusgesprekken, het implementeren van voorschrijven van medicatie in de curricula… te bespreken.

VERBETERPUNTEN

Tijdens de gesprekken met lectoren, studenten, alumni en werkveld hebben de panelleden vastgesteld dat de missie en visie van de opleiding onvoldoende leven bij de directe betrokkenen. Momenteel begrijpen stakeholders de terminologie niet zoals bijvoorbeeld advocacy. Ook hebben de leden meermaals vastgesteld dat beroepsidentiteit herleid wordt tot beroepsattitudes terwijl het concept breder is. De opleiding heeft sterk werk gemaakt om de stakeholders te betrekken bij het tot stand komen van die begrippen maar daarna is er onvoldoende werk gemaakt rond het continu uitdragen en doen ingang vinden van deze begrippen bij de directe stakeholders. Dit is niet alleen belangrijk voor de externe communicatie naar bijvoorbeeld kandidaat studenten en werkveld toe maar is minstens even belangrijk om intern alles op elkaar af te stemmen (OLR, curriculum, leeromgeving en evaluatiebeleid).

Het panel meent dat er een breder werkveld dient betrokken te worden in de opleiding. Momenteel zijn de werkveldafgevaardigden vooral afkomstig uit het UZ Brussel. De panelleden begrijpen dat die samenwerking belangrijk is voor de opleiding omwille van het delen van dezelfde campus en de historisch samenwerking. Toch vraagt het panel zich af waarom er ook geen werkveldvertegenwoordigers uit Vlaanderen/ Franstalig Brussel betrokken worden? Ook zou er meer diversiteit moeten uitgebouwd worden in soorten werkvelden (niet alleen materniteit maar ook eerste lijn…). Het werkveld is een belangrijke maatstaf voor het eindniveau.

AANBEVELINGEN

Het panel beveelt aan om de begrippen binnen de visie en missie (bijvoorbeeld advocacy en midwifery led care) duidelijk te definiëren zodat er binnen het team en de stakeholders een gezamenlijk begrip hierrond ontstaat. Zo beleeft éénieder samen de missie en de visie uit en straalt iedereen die uit. Ook wat betreft beroepsidentiteit heeft het panel sterk de indruk dat het opleidingshoofd een breed beeld heeft door zijn internationale contacten terwijl lectoren, studenten en het werkveld dat zien als de beroepsattitudes.
Het panel heeft tijdens de tweedaagse een warm en menselijk contact gevoeld dat sterk leeft in de opleiding tussen studenten en lectoren. Studenten voelen zich geen nummer en kiezen duidelijk voor de Erasmushogeschool Brussel omwille van dit warm menselijke contact. Het panel beveelt aan om dit als opleiding mee te nemen in de missie en visie.

Het panel stelt vast dat de opleiding uitgaat van de Brusselse context en diversiteit (grootstedelijke context) maar de leden vinden dat dit niet weerspiegeld is in de communicatie op de website bijvoorbeeld. In het beeldmateriaal is de multiculturele achtergrond van de studenten niet terug te vinden. Een kritische blik op het gebruikte beeldmateriaal op de website is wenselijk.

De leden merkten op dat het werkveld vooral informeel betrokken wordt tijdens de mentorendagen. Zoek naar mogelijkheden om deze informele input structureel te verankeren binnen de opleiding. Blijf je tentakels uitsteken als opleiding en vergeet hierbij niet breder onderzoek en literatuur in te betrekken, naast de bestaande focusgesprekken en bevragingen.

Uit het gesprek met het opleidingshoofd blijkt dat deze zeer goed op de hoogte is van de maatschappelijke en internationale evoluties met betrekking tot gender, mental health, … Het panel moedigt de opleiding aan om deze evoluties voldoende en proactief te laten doorsijpelen in de opleiding (lectoren & studenten).

2. BESCHIKT DE OPLEIDING OVER EEN SET VAN ADEQUATE OPLEIDINGSSPECIFIEKE LEERRESULTATEN EN INDICATOREN?

STERKTES

Het domeinspecifiek leerresultatenkader is duidelijk vertaald naar een **opleidingsspecifiek leerresultatenkader**. De opleidingsspecifieke leerresultaten bestaan uit de elf domeinspecifieke, aangevuld met twee opleidingseigen resultaten (grootstedelijke context en internationalisering). Ze voldoen aan het vooropgestelde niveau zes van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Het panel stelt vast dat ze voldoen aan de Europese richtlijn (2005/36/EG).

De leerresultaten zijn **helder en consistent opgebouwd**. Onderliggend aan elk leerresultaat zijn gedragsindicatoren opgesteld. Dit is op een overzichtelijke manier gestructureerd en weergegeven in een indrukwekkende leerresultatenmatrix. Deze matrix geeft zicht op hoe de graduele verwerving van de leerresultaten doorheen de opleidingsonderdelen gebeurt.

Het werken met leerresultaten en gedragsindicatoren draagt bij tot **transparantie** rond de te verwerven competenties voor de studenten en het werkveld. De ECTS-**fiches** geven duidelijk weer wat de beoogde leerresultaten en gedragsindicatoren van een specifiek opleidingsonderdeel zijn. Voor een student op stage gaat, bepaalt hij/zij in overleg met de stagebegeleider de competenties waaraan de student gaat werken op de komende stage.

VERBETERPUNTEN

Het panel vindt belangrijke aspecten van de missie en de visie van de opleiding niet herkenbaar terug binnen de opleidingsspecifieke leerresultaten. De leden bevelen aan om die typische termen uit de visie en missie zoals *advocacy*, *midwifery led care* en beroepsidentiteit op te nemen in de OLR (en ook deze te definiëren). Dit zal bijdragen tot een meer onderscheiden opleidingsspecifiek leerresultatenkader.

AANBEVELINGEN

Blijf toekomstgericht kijken naar nieuwe tendensen zoals momenteel rond gender, eerstelijnszorg,… Heb oog voor de andere contexten waarin vroedvrouwen werken door de verkorting van de ligduur in de materniteiten.

3. STELLEN DE INHOUD EN DE STRUCTUUR VAN HET CURRICULUM DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

Het peerreview panel vindt de opbouw van het curriculum heel duidelijk en goed doordacht. De horizontale en verticale leerlijnen structureren dit hele curriculum. In het eerste jaar komt de fysiologische verloskunde aan bod, in het tweede jaar de verloskunde met verhoogd risico en het derde jaar zoomt in op de hoogrisico verloskunde. Vier inhoudelijke leerlijnen (Women centered care, bevorderen van de fysiologie, kritisch denken & evidence based handelen en ontwikkelen van de beroepsidentiteit) lopen doorheen het hele opleidingsparcours. De leerlijn grootstedelijke en internationale context is de rode draad doorheen de hele opleiding. Het panel heeft meerdere voorbeelden gehoord tijdens de gesprekken over de verweving van dat grootstedelijke en nieuwe maatschappelijke trends in het curriculum zoals het bezoek aan Aquarelle ivm kansarmoede en vluchtelingen; stages in gezondheidscentra in Brussel, lectoren komen uit het Brusselse werkveld en delen hun ervaringen met de studenten, in de lessen fertiliteit ook info over wensouders, spermadonors, transgender, draagmoeder,….

Daarenboven heeft het panel uit het opleidingsplan en tijdens de gesprekken vastgesteld dat lectoren en werkveld input hebben gegeven in de vormgeving van het curriculum. Zo heeft het team ingezet op generieke titels voor de opleidingsonderdelen om gemakkelijk trends op te nemen (duurzamer).

Wat het panel ook een sterkte vindt, is de opbouw van wetenschappelijke en talige competenties vanaf het eerste jaar naar de bachelorproef toe. Het verwerven van die competenties is mooi gestructureerd doorheen het curriculum en volgt de opleiding actief op.

Het panel was onder de indruk van de interprofessionele samenwerking met andere beroepen en opleidingen. Ook dit zit mooi verweven in het curriculum. Momenteel zijn er projecten met Verpleegkunde, Geneeskunde en de banaba Pediatrie voor interprofessionele simulaties. De opleiding is ook in overleg met Voeding- en Dieetkunde, Biomedische laboratoriumtechnologie en Kinesitherapie samenwerkingen aan het uitwerken. De leden moedigen de opleiding aan om daarop te blijven inzetten. Door samen aan casuïstiek te doen, leren de studenten de andere beroepsgroepen goed kennen en met hen samen te werken.

Ook drukt het panel zijn waardering uit voor de goede opbouw van de werkvormen met tussentijdse toetsing om verder te gaan. Studenten krijgen eerst een theoretische onderbouw rond een specifiek thema, gevolgd door oefensessies in het skillslab. Daarna gaat de student op de thematische stage. Tijdens de gesprekken hebben de leden vastgesteld dat het werkveld positief was over de voorbereiding van de studenten op de stage. Ook de studenten gaven aan dat ze vol vertrouwen op stage gaan omdat ze zich competent en goed voorbereid voelen qua theorie en vaardigheden.

Het panel heeft vastgesteld op basis van het kengetallenrapport dat de opleiding een serieuze inspanning heeft gedaan om het aantal mobiele diploma's te verhogen. Het resultaat is indrukwekkend: 50 tot 60% van de studenten verwerft een mobiel diploma. Studenten hebben veel mogelijkheden om een internationale stage te doen. De opleiding heeft een netwerk van stageplekken waar ze regelmatig mee samen werken. Het panel vernam dat studenten die naar een ontwikkelingsland vertrekken een extra training krijgen om in dergelijke context aan de slag te gaan. De opleiding zet ook in op internationalisering van het curriculum. Het panel moedigt de opleiding aan om verder te gaan op dit ingeslagen pad van de bredere benadering van internationalisering (interculturele competenties, inat@home, COIL, bespreken andere benaderingen of literatuur uit het buitenland,…) om zo alle studenten te laten proeven van internationalisering.

Het onderzoekend handelen is zeer sterk verweven binnen het onderwijs door het inzetten op evidence based handelen. Via projectwerk, casuïstiek en de (reflectie op) stage leert de student wetenschappelijke inzichten te integreren in de vroedkundige praktijk. Het panel vindt het sterk dat het PWO onderzoek vanuit het expertisecentrum 'Brussels Integrated Care' ingang vindt in het curriculum via onderwerpen voor bachelorproeven en projecten.

VERBETERPUNTEN

Verweef de missie en visie ook duidelijker in het curriculum (specifieke woorden) zodat het herkenbaar is voor de studenten en lectoren. Women centered care en beroepsidentiteit komen terug in de leerlijnen; de vraag is in welke mate studenten zicht hebben op deze leerlijnen. In de namen van opleidingsonderdelen komen de termen uit de visie en missie niet terug.

AANBEVELINGEN

Tijdens de gesprekken met studenten hoorden de leden van het panel dat er overlappingen zijn in de inhouden. Lectoren geven aan dat er soms herhaling zit maar dat het nodig is om de leerstof verder uit te bouwen. Het panel beveelt aan om toch nog eens kritisch de vakinhouden te bekijken om onnodige overlappingen op te sporen. Doe deze oefening samen met de studenten (vertegenwoordigers).

Communiceer duidelijk naar de studenten terug welk gevolg de opleiding geeft aan bepaalde gesignaleerde knelpunten.

Bewaak de kwaliteit van je buitenlandse stages met betrekking tot de vaardigheden en de leerdoelen in relatie tot de 40 bevallingen die een student binnen een Europese context moet behalen.

Hoewel de opleiding veel aandacht besteedt aan de grootstedelijke context heeft het panel de indruk dat het geen deel uitmaakt van de cultuur van de opleiding en dat het niet leeft vanuit de buik van de opleiding. Het panel heeft tijdens de tweedaagse enkel gesproken met Vlaamse studenten, Vlaamse lectoren en Vlaams werkveld en kreeg daardoor de indruk dat het niet echt leeft in de opleiding.

Het panel stelt vast dat de termen internationale competenties, interculturele competenties en diversiteit door elkaar en als synoniemen van elkaar worden gebruikt. Hoewel ze met elkaar verwant zijn, is het toch niet hetzelfde. Probeer deze begrippen duidelijk te krijgen zodat éénieder binnen de opleiding dezelfde taal spreekt.

4. STELT DE LEEROMGEVING (STUDIEMATERIAAL, INFRASTRUCTUUR, LECTOREN, BEGELEIDING) DE STUDENTEN IN STAAT OM DE BEOOGDE LEERRESULTATEN TE BEHALEN?

STERKTES

Het panel zag een enthousiast, dynamisch, warm en flexibel team dat heel erg begaan is met de studenten. Blijf deze topkwaliteit houden en ontwikkelen binnen de opleiding!

Het panel merkt dat de opleiding er alles aan doet om de Europese richtlijn te behalen. De opleiding geeft aan dat ze net genoeg stageplaatsen hebben en dat het een uitdaging blijft om er voldoende te blijven vinden. Studenten worden heel nauw opgevolgd om hun doel van de 40 autonome bevallingen te bereiken. Derdejaarsstudenten krijgen bijkomende kansen op hun stageplek als de norm dreigt niet behaald te worden en leveren bijkomende inspanningen door het opnemen van extra stage in verlofperiodes. Het werkveld geeft aan dat ze daarvoor moeten puzzelen omdat assistent gynaecologen ook hun aantal bevallingen dienen te behalen. Vooral de bevallingen met een pathologie worden meestal opgenomen door assistent gynaecologen waardoor studenten vroedkunde te weinig oefenkansen krijgen tijdens de stage. De opleiding mag terecht trots zijn dat studenten geen studievertraging oplopen door de opgelegde quota.

Het panel uit zijn waardering voor de mix van werkvormen die de opleiding doordacht inzet. Tijdens de gesprekken kwam dit meermaals ter sprake. Van theoretische hoorcolleges en flipped classroom rond een specifiek thema (bv bekken), naar vaardigheidsonderwijs en simulatie om gradueel technieken in een veilige gesimuleerde omgeving in te oefenen. Studenten zijn ook steeds verplicht een leerpad te doorlopen in het online leerplatform (Canvas) voor ze op simulatietraining komen. Tijdens die praktijkoefeningen wordt er terug gegrepen naar de theorie en wordt deze extra verdiept en herhaald. Uit de debriefing leren de studenten het meeste en leren de studenten peerfeedback te geven aan elkaar. Ook gaan de lectoren dieper in op het emotionele of traumatische van de ervaringen omdat dit niet naar boven komt bij simulaties bij poppen of in een video. Na het slagen voor theorie en praktijk kunnen studenten op stage. Het werkveld geeft aan dat deze voorbereiding rendeert in de stage; studenten zijn goed voorbereid en mondig. Studenten geven aan dat ze beter voorbereid op de stage komen dan studenten uit andere hogescholen.

De opbouw, structuur en variatie binnen het leermateriaal zit eveneens zeer goed in elkaar. Het panel heeft daar mooie voorbeelden van gezien (filmpjes, leerpaden, PowerPoints, syllabi, checklists). De panelleden vond de structurele bewaking van de kwaliteit van het cursusmateriaal een zeer mooie praktijk. Om de drie jaar wordt het cursusmateriaal van elk vak gecheckt enerzijds door het opleidingshoofd qua algemene kwaliteitseisen (opbouw, taalcriteria,…) via een checklist en anderzijds door het werkveld met betrekking tot wetenschappelijke onderbouw en praktijkvoorbeelden. Dit is echt een sterkte! Ook het werkveld geeft aan dat er wisselwerking is tussen materniteiten en de opleiding qua uitwisselen van (leer)materiaal en dat de opleiding daar heel sterk in geëvolueerd is.

Hoewel het panel geen plaatsbezoek kon brengen op de campus door de toenmalige coronamaatregelen, hebben de leden toch een inkijk gekregen via een filmpje van de aanwezige infrastructuur. Er is een grote aanwezigheid van (groot) simulatiemateriaal. Ook de studenten gaven in hun getuigenissen weer dat de opleiding een mooie afwisseling biedt tussen simulatiemateriaal (poppen, skillslab en simulatielab)

en de eigen studenten als humaan leermateriaal. Het panel is ook positief over de mogelijkheid dat studenten gebruik kunnen maken van de wetenschappelijke artikels uit de online-bibliotheek en van het studielandschap als rustige studeerplek.

Het panel was onder de indruk van de sterke uitbouw van de studentenbegeleiding. Het panel stelt uit de gesprekken vast dat de (extra curriculaire) studiegeleiding gemakkelijk toegankelijk is. Een student getuigde dat ze in aanmerking kwam voor een statuut op basis van gezondheidsproblemen. Studenten geven mooie getuigenissen over de kansen die ze krijgen binnen de opleiding. Bij de start van de opleiding leggen de studenten meerdere testen af zoals LEMO (leer- en motivatie), taaltest en een intakegesprek. Deze resultaten bespreken lectoren en de studentenbegeleider op een profielvergadering. Studenten worden proactief uitgenodigd voor een begeleidingstraject en krijgen 3 sessies rond studievaardigheden. Toch stelt de studiebegeleider vast dat vooral de doelgroep die baat heeft met proactieve ondersteuning vaak niet of te laat ondersteuning vraagt. De opleiding heeft daarom een project opgezet om curriculair een taalondersteuningscursus te koppelen aan een vak waar het slaagpercentage niet hoog was. Dit initiatief had succes; de drop-out van de studenten was laag tijdens die lessen en de slaagkansen waren hoger. Het panel vindt dit een mooi voorbeeld van hoe studenten kansen krijgen geboden zonder in te boeten aan het (eind)niveau. Toch stelt het panel vast dat de doorstroomcijfers van 33% niet hoog zijn; de opleiding geeft aan dat na het eerste jaar de grootste selectie gebeurt. Zo krijgen studenten kansen maar blijven ze ook niet eindeloos credits heropnemen.

De panelleden hebben gemerkt dat de opleiding ook voor werkende studenten een mooi traject heeft uitgewerkt dat ingaat op hun behoeftes. Het modeltraject voor werkstudenten is gespreid over 4 jaar. De stages worden in kortere periodes flexibel georganiseerd en kunnen ook in verlofperiodes opgenomen worden. De opleiding gaat duidelijk in gesprek met het werkveld om een balans te zoeken naar haalbaarheid voor alle partijen. De opleiding doet daarvoor extra inspanningen!

Het is een sterkte dat studenten al in het eerste jaar regelmatig in aanraking komen met het werkveld door stage, bezoek aan de wijkgezondheidscentra en aan Aquarelle,… Het is ook een sterkte dat de opleiding samenwerkt met materniteiten die eveneens dezelfde visie hanteren zoals midwifery led care (Brugman-Physalis, Erasme- Cocoon en St Pieter). Het panel heeft zowel bij lectoren als bij studenten vernomen tijdens de gesprekken dat de keuze van de (eerste) stageplaats goed voorbereid en begeleid is. Studenten kunnen kiezen uit een lijst en krijgen een toelichting van de voor- en nadelen van elke werkplek.

Tijdens de gesprekken heeft het panel zicht gekregen op de degelijke professionalisering van het vaste team op vakinhoudelijk en didactisch vlak. Hiertoe dragen het didactisch professionaliseringstraject voor (startende) lectoren bij, de intercollegiale uitwisseling op de tweewekelijkse opleidingsvergadering van vakinhoudelijke bij- en nascholingen binnen het team, de lectoren die halftijds nog professioneel actief zijn of die tijdens vakanties meedraaien op een materniteit en de didactische ondersteuning van de onderwijsondersteuner toe bij. Deze up to date expertise heeft het panel kunnen ervaren in het aangeboden leermateriaal. Er zijn ook lectoren die cases brengen op de EMA congressen (European Midwives Association).

VERBETERPUNTEN

Tijdens de gesprekken geven de studenten aan dat de opleiding vraagt om bepaalde handboeken aan te schaffen die uiteindelijk niet of nauwelijks gebruikt worden. Vooral in het 2de en 3de bachelorjaar zijn het de gastlectoren die de aanschaf van een handboek aanraden om te lezen bij de PowerPoint van het vak. Het panel raadt aan om na te gaan of alle handboeken effectief gebruikt worden om zo de kosten voor de studenten te minderen. Overschakelen naar de aanschaf van e-books door het departement is een mogelijkheid. Studenten geven aan dat er e-books beschikbaar zijn in de bibliotheek maar dat ze niet weten hoe deze te vinden. Lectoren geven aan dat ze geen e-books gebruiken ter ondersteuning van hun cursus. Het panel vindt het belangrijk om hierover effectief in gesprek te gaan met de studenten en lectoren zelf omdat de opleiding aangeeft juist moeite te doen om dergelijke praktijken te vermijden. Als de opleiding na het onderzoek (geen) opvolging geeft aan dit probleem, is het belangrijk dit eveneens te communiceren aan de studenten.

Het peerreview panel heeft tijdens de gesprekken opgemerkt dat de opleiding duidelijk de vinger aan de pols heeft met wat er leeft in het werkveld maar dat er weinig gestructureerde en eenduidige communicatie is met het werkveld. Veel gebeurt informeel en ad hoc en vooral in functie van de stages. Het panel merkt de inspanningen die de opleiding doet om op mentorendagen het werkveld wat structureler te betrekken. Ga door op die ingeslagen weg, bouw dit verder uit door echt in uitwisseling te gaan en in co-creatie. Denk ook na over werkveldcommissies waarin je het brede werkveld betrekt.

AANBEVELINGEN

Studenten geven tijdens de gesprekken aan dat ze lange dagen online les hebben (tgv coronapandemie). Het panel raadt aan om blended learning goed uit te werken binnen de opleiding omdat het zoveel meer is dan online lesgeven. Tijdens de gesprekken over het cursusmateriaal gaven de lectoren aan dat online lesgeven extra uitdagingen biedt met name studenten noteren niet, stellen minder/geen vragen (ook niet online forum),… Lectoren hebben een didactische scholing nodig in het ontwerpen van dergelijk leermateriaal. Heb ook aandacht voor de perceptie van en haalbaarheid voor de studenten in het kader van het bewaken van de studielast. Wil je alle studenten meekrijgen in dit verhaal, dan is het nodig om aandacht te besteden aan de noden van alle studenten (zoals eigen laptop, computers op de campus…)

Het panel vindt het sterk dat startende lectoren een tweejarig traject volgen in didactische professionalisering. Het panel wil wel aanbevelen om aandacht te blijven hebben voor de vakinhoudelijke professionalisering van lectoren die het werkveld al een tijd verlaten hebben.

De panelleden moedigen de opleiding aan om de diversiteit binnen het lectorenteam uit te bouwen. Werf meer lectoren aan met een andere (culturele) achtergrond. Zo zal dit niet alleen een term zijn binnen de visie en missie maar effectief leven vanuit de buik van de opleiding. Als tip geeft het panel mee om te starten met de gastlectoren.

Het panel is heel sterk onder de indruk van de kwaliteitsbewaking van het cursusmateriaal (opleidingshoofd en werkveld). Het panel suggereert om niet alleen vormelijk de syllabi te checken maar ook aandacht te besteden aan de inhoudelijke overlap en consistentie. Tijdens de gesprekken gaven studenten aan dat er overlap is tussen de cursussen. Studenten geven aan dat de overlap soms niet als zinvol wordt ervaren en zelfs soms verwarrend. Soms is er tegenstrijdige informatie zoals de waarden. Lectoren geven aan dat ze overlap monitoren via de leerresultatenmatrix. Het panel suggereert om studenten te leren omgaan met verschillen (tegenstrijdige info van gastlectoren en/of stageplekken) en hen te leren opzoeken waar ze informatie kunnen vinden.

Het panel merkt op dat er nog kansen zijn om het werkveld voor meer thema's (dan stage) structureler te betrekken. De communicatie met het werkveld mbt de opvolging van de stagiairs verloopt goed maar gebeurt niet formeel, uniform of gestructureerd. Elke stagebegeleider en stageplaats heeft zijn eigen aanpak. Denk na hoe je het werkveld meer in het beleid van je opleiding kan betrekken en hoe de input van de mentorendagen meer structureel kan georganiseerd worden. Welke inhouden breng je op die dagen en met welk doel? Nodig een dienst uit om uit te wisselen rond een nieuwe methode. Hoe betrek je relevante werkveldpartners, andere dan de stagementoren van de materniteiten? Het panel hoorde dat resultaten van onderzoek door studenten teruggekoppeld worden op mentorendagen en vindt dit alvast een waardevolle praktijk.

Studenten geven aan dat ze tijdens stages niet altijd veel oefenkansen hebben om verschillende bevallingshoudingen uit te oefenen. Probeer tijdens de simulaties ook de simulatiepop te gebruiken in verschillende houdingen en niet alleen in bed. Een bevalling op handen en knieën verloopt helemaal anders.

Door de coronapandemie heeft het team snel moeten schakelen naar afstandsonderwijs. Het panel vernam tijdens de gesprekken met studenten dat de omschakeling in het begin moeilijk liep. Via de studentenraad konden studenten signaleren dat er problemen waren met de lessen en heeft de verantwoordelijke lector dit opgenomen om de begeleiding te optimaliseren. Door corona vielen internationale stages weg en was er geen overname van een materniteit; dit vonden studenten echt een gemis. De lectoren zijn in continu gesprek met de studenten over wat wel en niet werkt. Als studenten vragen om de lessen EBN op de campus te laten doorgaan, dan gaan de lectoren hierop in. Het peerreview panel vindt het belangrijk dat de opleiding een visie ontwikkelt op blended onderwijs na corona. Het opleidingshoofd gaf aan dat binnen de opleiding inderdaad de denkoefening wordt gemaakt om het beste van de twee werelden te combineren. De opleiding wil niet terugvallen op de situatie voor corona met lange dagen contactonderwijs en evenmin op de situatie tijdens corona met lange lesdagen online. Er zal meer ingezet worden op een balans zoeken tussen synchroon lesgeven (face to face én online) en asynchroon lesgeven (via leerpaden binnen de online leeromgeving). Er was in het verleden al een proeftuinproject rond het blended organiseren van het vaardigheidsonderwijs. Ook qua infrastructuur wordt er in de renovatieplannen rekening gehouden met het blended organiseren van het onderwijs in de toekomst. Zo zijn er boxen voorzien waar studenten geconcentreerd kunnen werken. Het panel moedigt de opleiding aan om verder de ingeslagen weg te gaan zoals een visie te vormen, beleid te ontwikkelen en het lectorenteam voldoende op te leiden.

Het panel raadt aan om voldoende klein didactisch materiaal te voorzien voor de studenten om te oefenen (borstvoeding bv).

Het panel vraagt aandacht voor de didactische professionalisering en/of richtlijnen voor gastlectoren.

5. GARANDEERT HET GEHEEL VAN EVALUATIES BINNEN DE OPLEIDING DAT STUDENTEN DE BEOOGDE LEERRESULTATEN HEBBEN BEHAALD?

STERKTES

De panelleden waren onder de indruk van het uitgewerkte gezamenlijke evaluatiebeleid binnen het hele team! Het panel heeft vastgesteld dat er objectieve checklists zijn en dat bij de breekpunten iedereen van het team mee is in het verhaal. Ook is er een laagdrempelige, intercollegiale toetscommissie met een onderwijskundige die de evaluaties onder de loep nemen. De toetscommissie geeft feedback op toetsmatrijzen en leest de vragen na op taalgebruik bij meerkeuze-examens. Er blijft ook aandacht voor het totaalbeeld van de student; een tekort op een opleidingsonderdeel is niet nefast voor de studievoortgang van die student. Ook is het werkveld betrokken in de evaluatie zoals de validatie van de scenario's van de simulatietrainingen en heeft het werkveld feedback gegeven op de stage-evaluatieformulieren. Het werkveld oordeelt mee bij de geïntegreerde toetsing (stage en bachelorproef). Het zit allemaal zeer goed in elkaar en dat vindt het panel een zeer grote sterkte!

Het peerreviewpanel oordeelt dat het hele kwaliteitsproces om de bachelorproef te begeleiden tot een goed eindproduct doordacht in elkaar zit. In het tweede bachelorjaar maakt de student al een eerste kleine literatuurstudie. De bachelorproef bouwt verder op deze startopdracht. De student stelt een onderzoeksvraag en krijgt feedback op de afbakening ervan. Het is sterk dat het werkveld mee de potentiële onderwerpen aanlevert vanuit de praktijk en dat verschillende externe partners de eindproef meelezen. De student krijgt feedback van een interne en externe promotor. Het begeleidend document is een duidelijk en goed richtinggevend document, niet alleen inhoudelijk en procesmatig maar ook qua academisch schrijven. Het panel vindt het eveneens sterk dat de opleiding werk maakt van de disseminatie van de bachelorproef. De proeven worden opgeladen in de scriptiedatabank, resultaten worden teruggekoppeld op de mentorendagen en als onderwerpen kaderen binnen de onderzoeksthema's van het expertisecentrum, dan wordt een abstract gebracht op internationale congressen.

De panelleden hebben kunnen vaststellen dat de beoordeling van de stage gebaseerd is op de opleidingsspecifieke leerresultaten en gedragsindicatoren. De stagebegeleider, -mentor en -student zitten samen om de doelen en het niveau te bepalen die relevant zijn voor de stage. Per stagedomein en opleidingsjaar zijn er aparte beoordelingsformulieren. In een eerste tussentijds gesprek krijgt de student feedback en feedforward op zijn handelen. De stagereflectieformulieren worden door alumni ervaren als een goede voorbereiding op het kritisch reflecteren op het eigen handelen tijdens de effectieve beroepsuitoefening. Het werkveld geeft aan dat de opleiding snel ingrijpt bij problemen met het functioneren van een student. Op het einde van de stage is er het driehoeksgesprek om tot een transparante evaluatie te komen.

De panelleden vinden het sterk dat studenten kansen krijgen om individueel te groeien tijdens hun opleiding. Zo vindt het panel het interessant dat de studenten per stage hun leerdoelen kunnen bepalen (per plek). Ook de stageplekken ervaren dit als iets heel positiefs. Als een stage of de bachelorproef niet meteen lukt, krijgen studenten een vertraagd traject om toch te kunnen slagen. De opleiding legt wel bindende voorwaarden op bij studenten die te weinig studievoortgang maken.

Het panel heeft tijdens de gesprekken met lectoren, studenten en werkveld inzicht gekregen over de voorbereiding op de summatieve toetsing. Tijdens de voorstelling van het opleidingsonderdeel zag het panel dat alles elkaar mooi opvolgt. Eerst oefent de student via theoretische oefenvragen voor de effectieve theoretische toetsing doorgaat. De student oefent eerst zelfstandig en test zichzelf (minstens 50% halen) voor hij/zij daarna naar de vaardigheidsles mag. In het skillslab kan de student vaardigheden oefenen waarbij lectoren en medestudenten feedback geven en terugkoppelen naar de theorie. Als de vaardigheidstest dan niet voldoet kan de student in het skillslab opnieuw oefenen voor een tweede vaardigheidstest. De student moet slagen voor hij/zij de stage mag aanvatten. Dit motiveert studenten heel sterk om te slagen. Het panel was onder de indruk van deze mooi opgebouwde evaluatie en heeft vastgesteld tijdens de gesprekken dat dit rendeert op stage.

De eindtoetsing bestaat uit de eindstage, een uitgebreide casuïstiek en de bachelorproef waar evidence based handelen voorop staat. De verschillende opleidingsonderdelen dekken de leerresultaten af, op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar. De opleiding brengt alles in kaart via een matrix waarbij er eerst formatief en dan summatief getoetst wordt. Dit garandeert dat alle eindcompetenties geëvalueerd worden.

VERBETERPUNTEN

/

AANBEVELINGEN

Het panel ziet een grote meerwaarde van de implementatie van de resultaten van de bachelorproef binnen het werkveld. Stem af met het werkveld over hoe de opleiding dit het best kan aanpakken! De panelleden hebben al heel wat mooie aanzetten gezien die ervoor kunnen zorgen dat er een transfer mogelijk is, zoals de praktijk gestuurde vragen en het mee beoordelen door het werkveld. De opleiding geeft aan dat de moeilijkheid soms erin ligt dat niet alleen de vroedvrouw zelf betrokken is in een evidence based verandering maar bijvoorbeeld ook de gynaecoloog. Het panel suggereert de potentiële piste van een samenwerking met de BanaBa Zorgmanagement; binnen deze opleiding leren studenten hoe ze veranderingen implementeren in de zorgsector.

Denk verder na als opleiding over de disseminatie van de resultaten van de bachelorproeven. Kijk naar het ruimere werkveld. Kom naar buiten met de resultaten van de studenten! Gebruik uw netwerken binnen het hoger onderwijs en het werkveld om de realisaties van de studenten en de opleiding (lectoren- onderzoek) breder te communiceren.

Het panel is heel erg geïnteresseerd in de overname van de afdeling in UZ Brussel, wat nu niet door coronapandemie is doorgegaan. Jullie bieden mooie projecten aan als opleiding, die andere opleidingen niet aanbieden. Dit is aantrekkelijk voor studenten. Kom met dergelijke projecten naar buiten in jullie communicatie!

6. BEANTWOORDEN DE UITSTROMENDE STUDENTEN AAN DE MAATSCHAPPELIJKE VERWACHTINGEN OP PROFESSIONEEL VLAK?

STERKTES

Het panel vindt het een sterkte dat de opleiding het eindniveau bewaakt vanuit verschillende integrerende vakken (bachelorproef, eindstage, casuïstiek). Het totaal bepaalt of iemand slaagt of niet. Een andere sterkte is dat de kwaliteit van de afgestudeerden sterk mee geëvalueerd wordt door het werkveld (zowel eindstage als bachelorproef).
Het panel stelt vast dat het tewerkstellingspercentage van de alumni (afgestudeerd tussen 2013 en 2017) zeer hoog ligt; 91% werkt, 5% studeert verder en 4% is werkzoekend. 60% van de werkenden voert de job uit van vroedvrouw; 30% is aan de slag als verpleegkundige. Het panel ziet daar wel een gevaar omdat vanaf 2018 een vroedvrouw niet meer als verpleegkundige mag starten.

VERBETERPUNTEN

/

AANBEVELINGEN

De panelleden moedigen de opleiding aan om hun goede contacten met het werkveld verder uit te bouwen richting eerste lijn en hoog risico zodat studenten binnen deze contexten ook oefenkansen krijgen. Bouw ook in het curriculum voldoende simulatie in *(clinical reasoning)* om studenten vertrouwd te maken met het zelfstandig functioneren *(decision making)* in dergelijke contexten.

Het panel moedigt de opleiding heel sterk aan om studenten vertrouwd te maken met de eerste lijn omdat de ontwikkelingen van het beroep in de richting uitgaan van vermindering van opnames in de materniteit en verkorting van de ligduur. Dit zet de rol van de autonome vroedvrouw meer op de voorgrond terwijl ze op de materniteit meer als assistent van de gynaecoloog fungeert. Het opleidingshoofd geeft aan dat de vacatures in Brussel in de eerste lijn moeilijk ingevuld raken. Het panel moedigt de opleiding aan om dit belangrijke werkveld meer (verplicht?) op te nemen in het curriculum.

Het panel heeft begrip voor de context waarin de opleiding werkt: in het werkveld krijgen studenten vroedkunde in opleiding niet voldoende mogelijkheden om 40 bevallingen autonoom uit te voeren omwille van de kandidaat gynaecologen, instroom studenten uit Frankrijk en Nederland, te weinig geboortes in België, … Het panel ziet de inspanningen die de opleiding en studenten doen om de Europese quota te behalen.

Het panel raadt aan om zeker verder kijken dan het vaktechnische in de opleiding. Er is in het werkveld een maatschappelijke trend bezig die inzet op wat past bij elke vrouw. De opleiding heeft hiertoe heel belangrijke bouwstenen binnen de visie zoals de begrippen advocacy en beroepsidentiteit. Gebruik dit om studenten voor te bereiden op deze maatschappelijke trend. Niet alleen bij de gebruikelijke vakken zoals communicatie, persoonlijk ontwikkelingsplan… maar ook tijdens minder gebruikelijke vakken zoals de simulaties in het skillslab.

